

Programverksamhet vid landsarkivet Göteborg < bokning.gla@riksarkivet.se >

Här kommer nyhetsutskick för Riksarkivets programverksamhet i Göteborg hösten 2024! Vi är glada över att kunna bjuda in till våra fyra Torsdagsföreläsningar och två handskriftsläsningstillfällen, samt till våra aktiviteter under Arkivens dag. **Fri entré till samtliga aktiviteter – OBS obligatorisk platsbokning till torsdagsföreläsningarna.**

Innan vi börjar presentera våra torsdagsföreläsningar vill vi tipsa om den tillfälliga utställningen "Hemma på Stigberget" som visas i Gathenhielmska huset vid Stigbergstorget till och med söndagen den 29 september. Utgångspunkten för utställningen är ett omfattande fotoarkiv med bilder av tapethandlaren Axel Svensson, sonen Arne Svensson och barnbarnet Lena Carlsson. Axel och Arne bodde på Bangatan och Lena bedrev under flera decennier dokumentationsprojekt om Göteborgs förändrade stadsbild. Utställningen är ett samverkansprojekt mellan Riksarkivet, GPS400, FLOCK & MYLLER, HDK-Valand, Föreningen (b)id Stigberget, Göteborgs Energi, Higab och Hasselbladstiftelsen. **Utställningen är öppen torsdag–söndag 11.00–18.00 fram till och med 29 september.** Fredagen den 27 september anordnas dessutom två programpunkter med koppling till utställningen:

27 september kl 15.30 – 16.15 (Plats: Gathenhielmska huset, Stigbergstorget 7)

Presentation av utställningen Hemma på Stigberget

Utställningens curatorer Niclas Östlind (Göteborgs universitet) och Karl-Magnus Johansson (Riksarkivet) berättar om amatörfotograferna Arne Svensson, Axel Svensson och Lena Carlsson, och deras bilder.

27 september kl 17.00–18.00 (Plats: Gathenhielmska huset, Stigbergstorget 7)

Filmer från Stigbergsområdet och Gathenhielmska reservatet

Som ett komplement till utställningen "Hemma på Stigberget" visas och diskuteras ett antal filmer från området fredag 27 september 17.00. Visningen sker på andra våningen i Gathenhielmska huset och är gratis.

Torsdagsföreläsningar hösten 2024 (OBS obligatorisk platsbokning)

10 oktober kl 18.30–19.15

Göteborgs första botaniska trädgård

Göteborgs botaniska trädgård, som firade sitt hundraårsjubileum i fjol, är allmänt erkänd som en av de mest framstående anläggningarna i sitt slag, om inte i hela världen så åtminstone i norra Europa, och dess betydelse för göteborgarna själva lär vara svår att överskatta. Vad få vet är att det faktiskt fanns en botanisk trädgård i Göteborg före Göteborgs botaniska trädgård, något som uppmärksammas i en nyutgiven bok av historikern, arkivarien och trädgårdsarbetaren **Andrej Slávik**. I sin föreläsning bjuder författaren på några glimtar ur boken och sätter den också i förhållande till litteraturen om den nuvarande botaniska trädgården.

24 oktober kl 18.30–19.15

Föreläsningar – John Hood och hans värld

John Hood var en svart man som kom till Stockholm sommaren 1877. Plötsligt en dag stod han där, i ett tält på Djurgården i Stockholm, med sina boaormar och presenterade sig som ormtjusare från Borneo. Han framträdde också som zulukrigare från Sydafrika och kannibal från Australien. **Johanna Berg**, som arbetar på Världskulturmuseerna, föreläser utifrån sin nyutkomna bok om en mångsidig underhållare vid 1800-talets slut, som bland annat besökte och uppträdde i Göteborg. Bokens huvudperson rörde sig mellan marknadsplatser och varietéscener, och lyckades mot alla odds ganska bra som nöjesentreprenör. Hur kan man spåra hans historia?

14 november kl 18.30–19.15

Viktiga nedslag i Volvos hundraåriga historia

Volvos utveckling fram till mitten av 1950-talet handlade om att skaffa sig kontroll över de viktigaste underleverantörerna och inlemma dem i organisationen. Under andra halvan av 1900-talet utvecklades Volvo från en koncern till en global aktör, där ändrade marknadsförhållanden och nya produktionsvillkor för fordonsindustrin satte nya ramar för koncernens agerande. Idag står bilindustrin inför de kanske största utmaningarna någonsin med satsningen på fossilfria bränslen och en helt förändrad internationell fordonsmarknad. Föreläsning av ekonomihistorikern **Bengt Berglund**, som varit professor i teknik- och vetenskapshistoria på Chalmers tekniska högskola, föreläser utifrån sin mångåriga forskning om Volvo.

28 november kl 18.30–19.15

Göteborg under krigshot – i skuggan av andra världskriget

Efter ockupationen av Danmark och Norge i april 1940 kom kriget med ens nära Göteborg och skärgården. Historikern **Lars Hansson** söker i sin nya bok ge en bild av hur det var att leva i Göteborg under den tiden och hur man påverkades av oron för krig, av de stora flyktingströmmarna och de många sjökatastroferna samt av ryktena om spioner och sabotörer inne i staden. Hansson disputerade vid Gbg universitet med avhandlingen "Vid gränsen – Mottagningen av flyktingar från Norge 1940–45". Han har även gett ut två böcker om flyktingströmmarna från Norge till Sverige under kriget.

Lär dig tyda gammal handskrift !

Under hösten kan du vid två tillfällen (14 november och 28 november) vara med och öva dig på att tyda gammal handskrift från 1700-talet. Vi börjar kl 17.30 i Riksarkivets hörsal och håller på till kl 18.00. Alla är välkomna, fri entré (ingen föränmälan krävs)!

Under hösten bjuder vi även in till Arkivens dag-firande!

Fira Arkivens dag med bokrea och föredrag på Landsarkivet!

Lördagen den 9 november firar vi **Arkivens dag** med extra lördagsöppet i läsesalen kl 10–14! Under dagen kommer vi dessutom att ha en stor **bokread** där det blir möjligt att fynda intressanta publikationer från vår utgivning, och vi erbjuder tre föredrag i hörsalen.

lördag 9 november kl 10.30-11.15

Liseberg i backspegeln

Lisebergshistorikern **Patrik Källström** berättar om nöjesparkens historia, från öppnandet i samband med Jubileumsutställningen 1923 fram till våra dagar. Han ger oss även en inblick i jobbet som historiker på Liseberg och visar upp intressanta saker ur nöjesparkens digra arkiv.

lördag 9 november kl 12.00-12.45

Börja person- och släktforska!

Det finns goda möjligheter att söka uppgifter om personer och släkter i Sverige under de senaste århundradena tack vare arkiv som Riksarkivet förvarar. Under detta föredrag ger **Karl-Magnus Johansson**, Riksarkivet, en introduktion till person- och släktforskning.

lördag 9 november kl 13.00-13.30

Utvandrade

Fler än en miljon svenskar lämnade landet från mitten av 1800-talet till ca 1920. De flesta av dem flyttade till Nordamerika. I vår sommar- och höstutställning "Utvandrade" lyfter vi fram att emigrantöden kunde se väldigt olika ut, beroende på när, hur och varför man valde att utvandra och vem emigranten var. Presentation av utställningen av **Karl-Magnus Johansson**, Riksarkivet.

Varmt välkommen till Riksarkivet i Göteborg!